

KICSI FALUNK

2010. augusztus

VI. évfolyam 8. szám

A KISSZÉKELYI ÖNKORMÁNYZAT ÉS A KISSZÉKELYI KULTURÁLIS EGYESÜLET LAPJA

A Dadusról, óvodás napjaink állandó gondoskodójáról megjelent írásom után sok ötletet kaptam, hogy kikkel készíthetnék még riportot. Sokat gondolkodtam én is rajta, hogy vajon kik is lehetnek azok, akik kis falunk közelmúltjáról, életéről tudnának mesélni lapunk olvasóinak...

Így esett a választásom Freimann Jánosnéra.

Általános iskolásként, tanítás után és a nyári szünetben sok időmet töltöttem nagyapám munkahelyén. Ő volt az ÁFÉSZ felvásárlója a faluban. Sok-sok alkalommal dugott a zsebembe pénzt, mint ahogy minden nagyapa teszi, - amit aztán én mindjárt el is költöttem a szomszéd épületben, a Gyöngyvirág Presszóban, ahol a mi világunk legfinomabb fagyaltja volt kapható!

Alig vártam, hogy egy-egy fajta elkészüljön és megkóstolhassam..

Bizony a kedves olvasó is tudja, manapság legalább 100 forint a 3,3 dekás adag, de van, ahol akár 250 forintot is elkérnek egyetlen gombócért a mai fagyaltosok...

De akkor nekünk ez volt az elérhető csoda! Minden fajta elkészülte után vettem egy adagot. Azóta is csak ezt a hagyományos fagyaltot szeretem. Kinek is volt ez köszönhető? Akkor csak úgy neveztem, hogy a:

„FAGYLALTOS MARISKA NÉNI”

Ez alkalommal, vele beszélgettem, elmesélte a fagyaltok történetét:

- A presszót az ÁFÉSZ működtette. Abban az időben még több helyi alkalmazottja volt a szövetkezetnek. Volt vegyesbolt, szikvíz-üzem, - szódagyárnak hívtuk, - terménydaráló, egy önálló második kocma és a Presszó. Ott főztem a fagyaltot. Akkor egy nagy gombóc fagyalt 1 Ft-ba került és 5 dekagramm volt, de létezett ennél kisebb adag is, amit ötven fillérért lehetett megvenni és a súlyának 2,5 dekának kellett lenni. Simontornyán árulták három helyen, - no meg Tolnanémedin is - és itthon. A hozzá szükséges tejet a tejcarnokból hoztuk. Naponta 25 vagy 50 liter tejet használtam fel. Kelltek még tojás is, ezt a felvásárlótól vettük meg. Ez így működött 1969-ig. Akkor elvitték a főzöt Simontornyára és már 100-125 liter tejből készült a fagy, amit aztán Ozorán is árultak. Reggel fél ötkor mentem buszszal, fél tízkor meg vissza, hoztuk a buszszal kannákban az alapanyagot. Ez még folyékony volt, a fagyasztógépben keveredett krémmé. A tejen és a tojáson kívül

csak cukor és vaj kellett hozzá. Főzés után tejhűtőben, - amit akkor fagyalt hűtőként használtunk, - lett lehűtve. Vanília minden nap készült, aztán csokoládé, puncs, rumos dió, karamell és citrom. Minden hozzánk hasonló presszóban, árusítóhelyen keverték és úgy árulták. 1978-ig dolgoztam és főztem a fagyaltot nyaranként.

Utána már fagyaltporból készítették. Addigra mindenféle kifogást találtak, hogy ne kelljen a főzéssel bajlódni. A tej sok idő alatt ért a helyszínre, fennállt a veszélye, hogy útközben megromolhat, mert már nem a helyi csarnokból szereztük be a tejet, hanem Székesfehérvárról. Onnan ugyan éjfélkor indult, de mire Simontornyára ért, azt már hosszú időnek tartották. A port már vízzel keverték. Minden üzletben ott helyben készítették el, már amelyik üzletben foglalkoztak vele. Én még olyant is készítettem.

1986-ban mentem nyugdíjba. Az utódaim már nem foglalkoztak fagyalttal. Már a boltokban is lehetett kapni zacskós fagy-

laltporokat, amiből mindenki csinálhatta saját magának otthoni fogyasztásra. A 60-as években az emberek munkaidő után, no meg a gyerekek és a fiatalok hétvégeken még beültek a presszóba kimondottan a fagyalt miatt, és poharakból kanállal fogyasztották. Akkoriban a családoknak is volt idejük presszóba járni. Később hoztak ide még zenegépet is, ami kétforintossal működött!

- *Milyen iskolai végzettség kellett ehhez, hogy készíthesse a fagyaltot?*

- Bátaszéken jártam iskolába és fagyaltfőző szakmunkásvizsgám van, 10 hónapos iskolát is végeztem Szekszárdon. Vendéglátóipari eladó végzettségem is van.

- *Köszönöm a beszélgetést és az akkori fiatalság nevében a sok-sok finom fagyaltot!*

Martina Zoltán

Közhírré tétetik...

Helyreigazítás

A „Volt egyszer egy iskola - volt egyszer egy osztály” címmel júniusban megjelent cikkéből sajnálatos módon kimaradt egy osztálytárs, Schill József neve. Elnézést kérünk tőle.

Óvodanyitás

Az óvoda épülete október elsejétől ismét gyerekzsivajtól lesz hangos. Az óvoda szerepét betöltő, de családi napköziként üzemelő újjáéledő intézményt az önkormányzat tartja fenn, állami támogatás igénybevételével. A gyerekeket Angéla óvónéni (Taróczy Tamásné) veszi szárnyai alá. Helyettese Horváthné Apró Etelka, aki közreműködik a szakmai feladatok ellátásában

Szakkör

Kéthetenként szerdán délután 3 órakor természetfotós szakkör várja a gyerekeket – a kisszékelyieket is! -, Dr. Horváth András tanár úr vezetésével. A könyvtár szerdai nyitvatartása ezért megváltozik: délután 3-tól este 8-ig.

Elhunytak

Sajtos Mihály
69 éves
tamási lakos
és
László József
80 éves
mezőszilasi lakos

Béke poraikra!

Fogadóórák

Körjegyző: csütörtök 8-tól - 16 óráig
Körzeti megbízott: minden hónap első hetében 11-től - 12 óráig a Hivatalban

Nagy tapsot arattak a kisszékelyi kis favágók. A rendőrmotoros találkozó gyermekműsorában léptek fel, rekord idő – gyakorlatilag egy nap – alatt tanulták be a mókás favágó-táncot. A fát Mezösi Alexandra alakította életűen.

Közérdekű telefonszámok:

Simontornyai Központi Orvosi Ügyelet:
74/318-104

Dr. Nagy Péter Kristóf állatorvos:
Mobil: 06-30-499-38-06

Dr. BEKŐ IRÉN kedden és csütörtökön 8 órától 11 óráig tartja rendelését.

A doktornő munkanapokon reggel 8 óra és délután 16 óra között készenléti ügyeletet tart.

Sürgős esetben hívható a **06/74/403-896**-os telefonszámon.

Könyvtári nyitvatartás:

szerda: 15-20, péntek: 16-20, szombat:
10-12 és 16-20, vasárnap: 15-17 óra.

Szeptemberi miserend:

A szentmisék minden vasárnap 11.30-kor kezdődnek.

*Szerkesztőségünk
tájékoztatja olvasóit,
hogy az újság számait
e-mail címre kézbesíteni tudja.
Kérjük, hogy igényét a
kicsifalunk@freemail.hu
e-mail címen jelezze.*

A z ö n k é n t e s m u n k á r ó l

A Kulturális Egyesület augusztus 14-ére önkéntes munkát szervezett a régiségtár kialakítására. Ezen a szombati napon tizenketten járultak hozzá néhány órás munkájukkal, hogy a tárgyakat megtisztítsuk, elhelyezzük. A lányok-asszonyok segítettek a régiségek lemosásában, a képek felkerültek a falakra, valaki elvitt tárgyat megjavítani, volt, aki pedig a terítőket vitte haza kimosni.

Sajnos az önkéntes tevékenység ma már kevésbé népszerű, ezért különösen szeretném megköszönni minden kedves önkéntesnek a segítő közreműködését.

Akiknek köszönet jár:

Beke Gézáne Nellinek és férjének, Fehér Sándorné Erzsinek, Györfi Szilvinek, Horváth Andrásnak és feleségének Etelkának, akik magukkal hozták gyermekeiket, Annát és Gyulát, Martina Zoltánnak, Paddi Jocinak, Pajorné Schmidt Andreának, Schmidt Ferencné Marikának, akivel eljött Petra unokája, Simon Istvánné Mariska néninek és Völdi Józsefné Annuska néninek.

Még mindig vannak hiányzó tárgyak, melyeket szívesen fogadnánk, pl. lám-

pa, lavórtartó, lavór, tulipános láda, az ágyba párna, dunna, lepedő, tányérok, poharak, gyűrűdeszka, konyhai különböző (hús, mák, dió, bors) darálók, fateknő, fatalicska, egyéb eszközök, férfi-női öltözet, régi érdekes iratok, képek és minden egyéb tárgy, amit még fel tudnak ajánlani.

Köszönöm mindenkinek, aki már eddig is támogatta a gyűjteményt.

Pajor Ágnes

„Nem tudhatom, hogy másnak e tájék mit jelent,
nekem szülőházam itt e lángoktól ölelt
kis ország, messzeringó gyermekkorom világa.”

(Radnóti Miklós)

1960 - 2010

Két évszám, közte egy emberöltő, fél évszázad. Augusztus 20-án a kisszékelyi volt diákok ezt a rengeteg évet lépték át, hogy felidézzék gyermekkoruk emlékeit és beszélgessenek egymással a jelenről is. Az 1946-ban született tanulók 50 évvel ezelőtt csukták be maguk mögött az iskola kapuját.

Ennek emlékére határozta el Farkas Jóska és Rác Béla, hogy szerveznek egy találkozót. Úgy gondolták, jó lenne a régi történeteket feleleveníteni, hogy legyen lehetősége baráti beszélgetésre mindenkinek akinek még most is fontos ez a falu, az „egyszer volt iskola”, aki ráér, aki egészséges és szívesen jön – és ennyi elmúlt év után sajnos azt is mondhatjuk, aki még él.

A kisszékelyi iskolában részben osztott oktatás folyt. Ez azt jelentette, hogy egy osztályterembe mindig több évfolyam járt. Amíg a tanító néni, tanító bácsik az egyik csoporttal foglalkoztak - mi úgy mondtuk, hogy hangos órájuk volt - addig a másik évfolyam „csendes órában” egy másik tantárgy kitűzött feladatait oldotta meg önállóan. Így valamennyien jártunk 1-2 évig más évfolyamokkal is egy osztályba (terembe).

Ezért a szervezők 6 évfolyam tanulóit hívták a találkozóra. Az 1958 – 1963 közötti években végzetek közül eljöttünk 18-an, a családtagokkal és meghívott vendégekkel együtt 31-en. Kicsit szomorú, hogy a helyben lakók közül csak egy iskolatársunk töltötte velünk a napot. Nagyon jó hangulatban telt a sok-sok beszélgetéssel, fényképnézéssel, dallal, tánccal, anekdotázással, vidám koccintással vegyes nap.

Gyülekezés közben megnéztük a volt iskolaépületben létrehozott „emlékszóbat”. Nagyon sajnáljuk, hogy a többi épületrész a közművelődéstől távol álló célra hasznosul. Milyen jó lenne, ha be lehetne rendezni egy ötven évvel ezelőtti tantermet, vagy kiállítás, pl. falutörténet, iskolatörténet képekben.

Megkoszorúztuk az emléktáblát Csepregi Feri rövid iskolatörténeti előadása után, majd rövid beszélgetés következett a Könyvtárban, és utána finom ebéd várt bennünket a Kultúrházban. Nagyon köszönjük Keresztes László Polgármester úrnak a szíves fogadtatást, a „meglepetés fűvészenekart”, akik a koszorúzás után és az ebéd alatt igyekeztek előhozni a régi hangulatot. Hisz valamikor Kisszékelyben is volt fűvészenekar. Agócs Kati (Duska Ferencné) meg is jegyezte: „Ezt a zenét néhány könnyecsepp nélkül nehéz hallgatni.” Tanáraink közül - akik 9-en voltak - Miklós Eszter tanító néni személyesen is jelen volt. Öt nevelőnk már elhunyt. Az ebéd után röviden beszámoltunk az eltelt 50 évről, pályánkról, családjainkról. Bár valamennyien nyugdíjasok

vagyunk, mindannyian dolgozunk is, ki munkahelyen, ki családban. A 18 jelenlévő volt diáknak 31 gyermeke és 44 unokája van. Többször elhangzott a nap során, hogy milyen jó lenne, ha a fent említettek közül legalább csak a fele Kisszékelyben élhetne és dolgozhatna. A gazdasági változások nagyon sok kisszékelyi embert távozásra kényszerítettek a választott életpálya, a munkahely, a megélhetés érdekében...

Ez a tendencia már az iskolai adatokból is látható volt. A meghívott 6 évfolyam 1956-ban 95, 1957-ben 88, 1958-ban 78 tanulóval zárta a tanévet. A tanulólétszám 1960-63-ra 50 főre apadt. Az eltelt 50 év alatt közülünk 17-en meghaltak. (Keserű érdekessége a sorsnak, hogy valamennyien férfiak voltak). A találkozó és a mai nap közötti idő szomorú aktualitása, hogy a halottak száma 2-vel nőtt. Pincehelyen elhunyt az egyik volt tanító, és a 62-ben végzett tanulók közül Dóczi Marika.

Ugy gondolom, ezért is jó lenne ilyen találkozásokat szervezni, hogy akik még élünk, lelkileg töltekezhessünk a beszélgetések, az emlékezések által. Köszönjük a szervezőknek és a Polgármester úrnak a lehetőséget, hálásak vagyunk a munkájukért. Ha kapcsolataink, lehetőségeink által tehetünk a faluért valamit, forduljanak hozzánk, szívesen segítünk.

Viszontlátásra:

Porkoláb Márta
Borbás Istvánné

AUGUSZTUS SEM MÚLT EL CSENDEN!

Augusztus 6-7-8-án ismét motoroktól volt hangos a kisszékelyi strand. A Rendőr Független Szakszervezet (RFSz) immár negyedik alkalommal rendezte Kisszékelyen - önkormányzatunkkal közösen - a rendőrök motoros találkozóját. Három nap, három teljesen más műfaj. Az időjárás kissé szeszélyes volt, néha esett az eső, de a programok remekül sikerültek. Először Peller Anna énekesnő előadását hallhatta a kifejezetten nagyszámú közönség, majd a Vándorok Dance School táncsoport színvonalas előadásának tapsoltak. 20 órától az "István a király" rockopera kezdődött élőben a simontornyai amatőr szintársulat előadásában, az Accident zenekar kíséretében. A társulat "amatőr", az előadás profi volt. Úgy a táncsoportnak, mint az István a király szereplő stábjának nagyon-nagyon köszöni az előadást Kisszékely. Az estét 22 órakor egy nagyon jól megkomponált tűzijáték zárta. Szombaton barátságos idő és jókedvű társaság jellemezte a kisszékelyi strandot. 11 órakor dr. Bognár Szilveszter tamási rendőrkapitány nyitotta meg a találkozót. Ezt motoros felvonulás követte vártúrával, közben Street Flighter bemutatóval. Visszatérve a strandra Dobos Sándor magyar triál bajnokmotoros bemutatója következett, közben pedig zajlott a díjazás nélküli póker verseny.

Kora délután megkezdődtek a koncertek, sorrendben a CMC zenekar, az Accident Team, a Mesterséges Érzelem, majd a főzenekar, a Zanzibár koncert. 21 órától a Police Retro Party következett a 80-as, 90-es évek és a jelen slágereivel, nagy közönség mellett, kifulladásig, vagyis hajnalig.

A vasárnap a gyermekeké volt, Ayala humorista vezetésével - aki mellest rendőr őrnagy. Fellépett Sárközi Anita énekesnő és Tomi bohóc is a gyerekek nagy öröme.

Augusztus 16. és 23. között a Százhalombattai Fúvosok Baráti Köre foglalta el a strandot. Esténként 18 és 19 óra között térzenét adtak a fürdőben, de élőzenét szolgáltattak az iskolánál a koszorrúzásnál, és a májusfa kitáncolásán is.

Augusztus 20-án délután a hagyományos májusfa kitáncolás volt a falusi program. Gyene László mesterszakácsunk nagyon finom dóm pörköltet főzött hathatós falusi segédlettel - még a nadrágja is beleszakadt -, melyet májusfa kivégás követett fejszével. Eme művelet közben sokan táncolták körbe a májusfát, németek és magyarok együtt, a fúvosok kíséretében. A kőris kemény fa, mégis előbbutóbb megadta magát Gyene Marika és

jómagam fejszecsapásainak. Az est családias vacsorával és önfelelt nótázással zárult, valamikor hajnalban.

Augusztus 28-án Tamásiban vettünk részt a Megyenap keretében megrendezett "Főz a megye" főzőversenyen. Gyene László Norvégiába szakadt hazánk fia képviselte Kisszékelyt viking öltözetben, borotvaéles késsel a kezében. A szakadó eső ellenére nagyon jó volt a hangulat, kár, hogy a tamási kistérséget - egy-két kivételtől eltekintve - csak a mi falunk képviselte.

Vége a nyárnak, a strand bezárt, jönnek a rövidebb-rövidebb nappalok. A mi kedvünk viszont töretlen marad, várjuk ismét a kikeletet.

Keresztes László

KICSI FALUNK

Felelős kiadó:
Keresztes László és
Pajor Ágnes

Szerkesztő:
Lelkes Györgyné
Lelkes György

Elérhetőségünk:
7082 Kisszékely,
Szabadság u. 2.
kicsifalunk@freemail.hu
(06-74)-403-144

*E havi számunkba a fényképeket
Fehér Árpádné, Csepregi Ferenc és
Keresztes László készítette.*